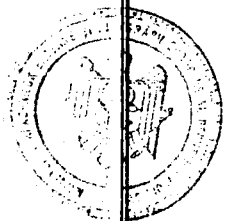

TRATATUL
internațional privind resursele genetice vegetale
pentru alimentație și agricultură

Roma, 3 noiembrie 2001

TRADUCERE OFICIALĂ

TRATATUL INTERNAȚIONAL PRIVIND RESURSELE GENETICE VEGETALE PENTRU ALIMENTAȚIE ȘI AGRICULTURĂ

PREAMBUL

Părțile Contractante.

Convinse de natura specifică a resurselor genetice vegetale pentru alimentație și agricultură, problemele și trăsăturile lor distincte ce necesită soluții specifice;

Alarmate de continua eroziune a acestor resurse;

Cunoscând că resursele genetice pentru alimentație și agricultură reprezintă un interes comun pentru toate țările și că toate țările depind, într-o foarte mare măsură, de resursele genetice vegetale pentru alimentație și agricultură ce au originea în altă parte,

Recunoscând că conservarea, explorarea, colectarea, caracterizarea, evaluarea și documentarea resurselor genetice vegetale pentru alimentație și agricultură sunt esențiale în atingerea scopurilor cuprinse în Declarația de la Roma asupra Securității Alimentare Mondiale și în Planul de acțiune al summit-ului securității mondiale, precum și pentru o dezvoltare agricolă durabilă pentru generațiile prezente și cele viitoare și că capacitatea țărilor în curs de dezvoltare și a țărilor cu economii în tranziție de a prelua astfel de sarcini necesită urgent să fie întărită;

Luând notă că Planul global de acțiune pentru conservarea și utilizarea durabilă a resurselor genetice vegetale pentru alimentație și agricultură este un acord-cadru internațional pentru asemenea activități;

Recunoscând, în continuare, că resursele genetice vegetale pentru alimentație și agricultură reprezintă material inițial indispensabil în procesul de ameliorare genetică a plantelor, realizat fie prin selecția efectuată de fermieri, fie prin utilizarea metodelor specifice ameliorării clasice sau ale celei moderne, prin biotehnologii, și că sunt esențiale pentru adaptarea la schimbările de mediu imprevizibile și pentru necesitățile viitoare ale omenirii,

Afirmând că contribuția trecută, prezentă și viitoare a fermierilor din toate regiunile globului și, în mod deosebit, a celor din centrele de origine și diversitate, în conservarea, îmbunătățirea și facilitarea accesului la aceste resurse este baza Drepturilor Fermierilor,

Afirmând, de asemenea, că drepturile recunoscute în prezentul tratat de a salva, utiliza, schimba și comercializa semințele păstrate de fermieri și alt material de înmulțire și de a participa la luarea deciziilor referitoare la acestea, precum și la împărțirea justă și echitabilă a beneficiilor rezultate din utilizarea resurselor genetice vegetale pentru alimentație și agricultură sunt fundamentale atât în respectarea Drepturilor Fermierilor, cât și în promovarea acestor drepturi la nivel național și internațional;

Recunoscând că prezentul tratat și alte acorduri internaționale relevante pentru acesta trebuie să se sprijine reciproc în vederea realizării unei agriculturi durabile și a securității alimentare;

Afirmând că nimic din prezentul tratat nu va fi interpretat ca o implicare în schimbarea drepturilor și obligațiilor părților contractante în temeiul la alte acorduri internaționale;

Înțelegând că cele mai sus menționate nu intenționează a crea o ierarhie între prezentul tratat și alte acorduri internaționale;

Conștiente că problemele referitoare la managementul resurselor genetice vegetale pentru alimentație și agricultură sunt la punctul de întâlnire dintre agricultură, mediu și comerț, și convinse că trebuie să existe o sinergie între aceste sectoare;

Conștiente de responsabilitatea lor pentru generațiile trecute și viitoare de a conserva diversitatea resurselor genetice vegetale pentru alimentație și agricultură existentă pe glob;

Recunoscând că, în exercitarea dreptului de suveranitate asupra resurselor genetice vegetale pentru alimentație și agricultură, statele pot beneficia reciproc din crearea unui sistem multilateral eficient care să faciliteze accesul la o selecție negociată din aceste resurse și pentru împărțirea justă și echitabilă a beneficiilor rezultate din utilizarea acestora; și

Dorind să încheie un acord internațional în cadrul Organizației pentru Agricultură și Alimentație a Națiunilor Unite, denumită în continuare FAO, în conformitate cu art. XIV din Constituția FAO;

Părțile contractante sunt de acord cu următoarele:

PARTEA I - Introducere

ARTICOLUL 1 - Obiective

1.1. Obiectivele prezentului tratat sunt conservarea și utilizarea durabilă a resurselor genetice vegetale pentru alimentație și agricultură și împărțirea justă și echitabilă a beneficiilor rezultate din utilizarea lor, în armonie cu Convenția privind diversitatea biologică, pentru o agricultură durabilă și securitate alimentară.

1.2. Aceste obiective vor fi atinse prin legarea strânsă a prezentului tratat de Organizația pentru Agricultură și Alimentație a Națiunilor Unite și de Convenția privind diversitatea biologică.

ARTICOLUL 2 - Utilizarea termenilor

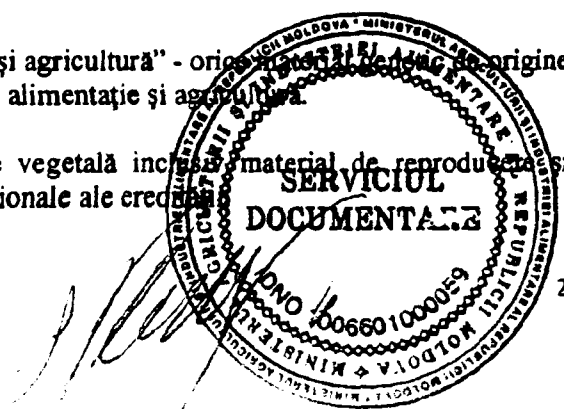
În scopul prezentului tratat, următorii termeni vor fi definiți astfel. Aceste definiții nu intenționează să acopere comerțul cu bunuri:

"Conservarea *in situ*" - conservarea ecosistemelor și habitatelor naturale, precum și menținerea și restabilirea populațiilor de specii viabile în mediul lor natural și, în cazul speciilor de plante acclimatizate sau cultivate, în mediul în care acestea și-au dezvoltat caracteristicile lor distinctive.

"Conservarea *ex situ*" - conservarea resurselor genetice vegetale pentru alimentație și agricultură în afara habitatului lor natural.

"Resursele genetice vegetale pentru alimentație și agricultură" - orice material de origine vegetală, cu valoare actuală sau potențială pentru alimentație și agricultură.

"Material genetic" - orice material de origine vegetală inclus în material de reproducere și înmulțire vegetativă, care să conțină unități funcționale ale eredității.

"Variatate" - grup de plante în cadrul unui singur taxon botanic de cel mai mic rang, definit prin exprimarea reproductibilă a caracterului său specific și prin alte trăsături genetice.

"Colecție *ex situ*" - colecție de resurse genetice vegetale pentru alimentație și agricultură menținute în afara habitatului lor natural.

"Centru de origine" - areal geografic unde speciile de plante, cultivate sau sălbatice, și-au dezvoltat pentru prima dată caracteristicile lor distinctive.

"Centru de diversitate al unei culturi" - areal geografic care conține cel mai înalt grad de diversitate genetică pentru anumite specii de culturi, în condiții *in situ*.

ARTICOLUL 3 - Scop

Prezentul tratat se referă la resursele genetice vegetale pentru alimentație și agricultură.

PARTEA a II-a Prevederi generale

ARTICOLUL 4 - Obligații generale

Fiecare parte contractantă va asigura conformitatea legilor, regulamentelor și procedurilor sale cu obligațiile proprii, așa cum se prevede în prezentul tratat.

ARTICOLUL 5 - Conservarea, explorarea, colectarea, caracterizarea, evaluarea și elaborarea de documente privind resursele genetice vegetale pentru alimentație și agricultură

5.1. Fiecare parte contractantă va promova o abordare integrată a activităților de explorare, conservare și utilizare durabilă a resurselor genetice vegetale pentru alimentație și agricultură, supusă legislației naționale și în cooperare cu alte părți contractante, dacă este cazul, și în funcție de situație, va trebui:

- a) să exploreze și să inventarieze resursele genetice vegetale pentru alimentație și agricultură, ținând cont de statutul și de gradul de variabilitate în populațiile existente, inclusiv al celor potențial utile și, pe cât posibil, să aprecieze orice amenințări asupra acestora;
- b) să promoveze colectarea resurselor genetice vegetale pentru alimentație și agricultură și a informației asociate acelor resurse genetice vegetale care sunt amenințate ori care au o utilitate potențială;
- c) să promoveze sau să sprijine, după caz, eforturile fermierilor și comunităților locale pentru a gestiona și a conserva la nivel de ferme resursele genetice vegetale pentru alimentație și agricultură;
- d) să promoveze conservarea *in situ* a speciilor sălbatice înrudite cu plantele de cultură și cu plantele sălbatice pentru producția alimentară, incluzând arealele protejate, prin sprijinirea, *inter alia*, a eforturilor comunităților locale și indigene;
- e) să coopereze pentru a promova dezvoltarea unui sistem durabil și eficient de conservare *ex situ*, acordând atenție corespunzătoare necesității unei documentări, caracterizări, regenerări și evaluări adecvate, și să promoveze dezvoltarea și transferul de tehnologii specifice în scopul

creșterii randamentului de utilizare a resurselor genetice vegetale pentru alimentație și agricultură;

f) să monitorizeze menținerea viabilității, a gradului de variabilitate și a integrității genetice a colecțiilor de resurse genetice vegetale pentru alimentație și agricultură.

5.2. Părțile contractante vor lua măsuri corespunzătoare pentru a reduce la minimum sau, dacă este posibil, a elimina amenințările asupra resurselor genetice vegetale pentru alimentație și agricultură.

ARTICOLUL 6 - Utilizarea durabilă a resurselor genetice vegetale

6.1. Părțile contractante vor dezvolta și vor menține politici adecvate și măsuri legale care să promoveze utilizarea durabilă a resurselor genetice vegetale pentru alimentație și agricultură.

6.2. Utilizarea durabilă a resurselor genetice vegetale pentru alimentație și agricultură poate include măsuri, precum:

a) continuarea unor politici agricole juste care să promoveze dezvoltarea și menținerea diferitelor sisteme agricole care să intensifice utilizarea durabilă a agrobiodiversității și a altor resurse naturale;

b) consolidarea cercetărilor privind îmbunătățirea și conservarea diversității biologice prin maximalizarea variabilității intra- și interspecifice, în beneficiul fermierilor, în special al celor care produc și utilizează propriile varietăți și aplică principii ecologice în vederea menținerii fertilității solului și în combaterea bolilor, buruienilor și dăunătorilor;

c) promovarea, adecvat condițiilor, a eforturilor de ameliorare a plantelor care, prin participarea fermierilor, în special din țările în curs de dezvoltare, întăresc capacitatea de a crea varietăți adaptate condițiilor sociale, economice și ecologice, inclusiv în arealele izolate;

d) lărgirea bazei genetice a plantelor de cultură și creșterea amplitudinii diversității genetice disponibile fermierilor;

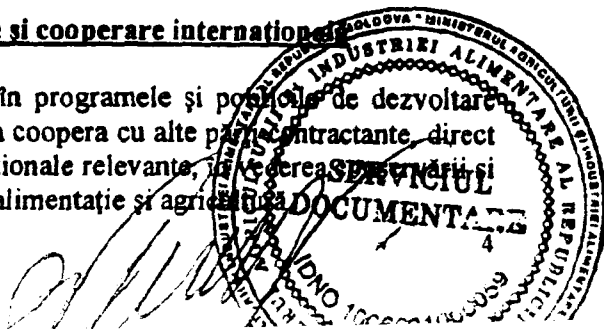
e) promovarea, după caz, a extinderii utilizării culturilor și varietăților locale, și a celor adaptate condițiilor locale, a speciilor și varietăților ce sunt insuficient utilizate;

f) sprijinirea, în funcție de situație, a unei utilizări mai largi a diversității speciilor și varietăților în sistemele de producție ale fermelor, conservarea și utilizarea durabilă a plantelor de cultură și crearea unor legături solide cu programele de ameliorare și dezvoltare agricolă, în scopul reducerii vulnerabilității speciilor cultivate și a eroziunii genetice, precum și al promovării unei creșteri a producției de alimente la nivel mondial, compatibilă cu dezvoltarea durabilă; și

g) revizuirea și, unde este cazul, adaptarea strategiilor de ameliorare și a reglementărilor privind lansarea varietăților și distribuirea semințelor.

ARTICOLUL 7- Angajamente naționale și cooperare internațională

7.1. Fiecare parte contractantă va integra, după caz, în programele și planurile de dezvoltare rurală și agricolă activitățile cuprinse la art. 5 și 6 și va coopera cu alte părți contractante direct sau prin intermediul FAO, și cu alte organizații internaționale relevante, în vederea creșterii și utilizării durabile a resurselor genetice vegetale pentru alimentație și agricultură.

7.2. Cooperarea internațională va fi, în mod special, direcționată către:

- a) crearea sau consolidarea capacităților țărilor în curs de dezvoltare și a țărilor cu economii în tranziție cu privire la conservarea și utilizarea durabilă a resurselor genetice vegetale pentru alimentație și agricultură;
- b) intensificarea activităților internaționale pentru promovarea conservării, evaluării, documentării, îmbunătățirii genetice, ameliorării plantelor, multiplicării semințelor și împărțirea, facilitarea accesului și schimbului de resurse genetice vegetale pentru alimentație și agricultură, a informației referitoare la acestea, precum și a tehnologiilor corespunzătoare, în conformitate cu prevederile Părții a IV-a;
- c) menținerea și consolidarea acordurilor instituționale prevăzute în partea a V-a; și
- d) implementarea strategiei de finanțare prevăzute la Art. 18.

ARTICOLUL 8 - Asistența tehnică

Părțile contractante sunt de acord să promoveze acordarea de asistență tehnică, în special țărilor în curs de dezvoltare sau țărilor cu economii în tranziție, fie bilateral, fie prin intermediul unor organizații internaționale corespunzătoare, având ca obiectiv facilitarea implementării prezentului tratat.

PARTEA a III-a Drepturile agricultorilor

ARTICOLUL 9 - Drepturile agricultorilor

9.1. Părțile contractante recunosc enorma contribuție pe care comunitățile locale și indigene, precum și agricultorii din toate regiunile lumii, în mod special cei din centrele de origine și de diversitate a plantelor cultivate, au avut-o și continuă să o aibă în conservarea și dezvoltarea resurselor genetice vegetale care constituie baza producției alimentare și agricole din întreaga lume.

9.2. Părțile contractante sunt de acord că responsabilitatea îndeplinirii drepturilor agricultorilor, în ceea ce privește resursele genetice vegetale pentru alimentație și agricultură, revine guvernelor naționale. În raport cu necesitățile și cu prioritățile sale, fiecare parte contractantă trebuie, în funcție de cele convenite și sub rezerva legislației naționale, să ia măsuri pentru a proteja și a promova drepturile agricultorilor, inclusiv:

- a) protecția cunoștințelor tradiționale relevante pentru resursele genetice vegetale pentru alimentație și agricultură;
- b) dreptul de a participa în mod echitabil la împărțirea avantajelor ce decurg din utilizarea resurselor genetice vegetale pentru alimentație și agricultură; și
- c) dreptul de a participa la luarea deciziilor la nivel național asupra problemelor legate de conservarea și utilizarea durabilă a resurselor genetice vegetale pentru alimentație și agricultură.

9.3. Nici o prevedere din acest articol nu fi interpretată ca limitând drepturile pe care le au agricultorii de a conserva, de a utiliza, de a face schimb și de a vinde semințe din fermă sau material de multiplicare, potrivit legislației naționale și după caz.

PARTEA a IV-a Sistemul multilateral de acces și de împărțire a avantajelor

ARTICOLUL 10 - Sistemul multilateral de acces și de împărțire a avantajelor

10.1. În relațiile lor cu alte state, părțile contractante recunosc drepturile suverane ale statelor asupra propriilor resurse genetice vegetale pentru alimentație și agricultură și faptul că puterea de a permite accesul la aceste resurse revine guvernelor, în conformitate cu legislația națională.

10.2. În exercițiul drepturilor lor suverane, părțile contractante convin să stabilească un sistem multilateral, care să fie eficient, eficace și transparent, atât pentru a favoriza accesul la resursele genetice vegetale pentru alimentație și agricultură, cât și pentru a împărți în mod just și echitabil avantajele care decurg din utilizarea acestor resurse, într-o perspectivă complementară și de încurajare reciprocă.

ARTICOLUL 11 - Aria de acoperire a Sistemului multilateral

11.1. În promovarea atingerii obiectivelor de conservare și utilizare durabilă a resurselor genetice vegetale pentru alimentație și agricultură și de împărțire justă și echitabilă a avantajelor ce decurg din utilizarea lor, astfel cum se prevede în Art. 1, Sistemul multilateral se aplică resurselor genetice vegetale pentru alimentație și agricultură, enumerate în anexa nr. I, pe baza criteriilor de securitate alimentară și de interdependență.

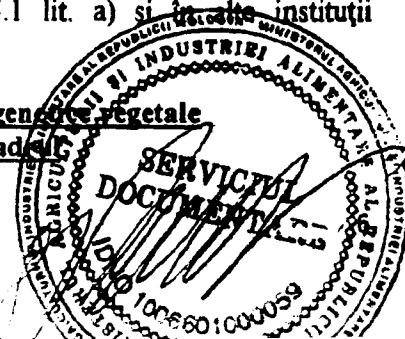
11.2. Sistemul multilateral, după cum se menționează în Art. 11.1, include toate resursele genetice vegetale pentru alimentație și agricultură enumerate în anexa nr. I, care sunt deținute și administrate de părțile contractante și sunt legate de domeniul public. În scopul de a ajunge la o acoperire cât mai completă a Sistemului multilateral, părțile contractante invită pe toți ceilalți deținători de resurse genetice vegetale pentru alimentație și agricultură, enumerate în anexa nr. I, să încorporeze aceste resurse în Sistemul multilateral.

11.3. Părțile contractante convin, de asemenea, să ia măsurile potrivite pentru a încuraja persoanele fizice și juridice care dețin resurse genetice vegetale pentru alimentație și agricultură, enumerate în anexa nr. I, să le includă în Sistemul multilateral.

11.4. În cei doi ani care urmează intrării în vigoare a prezentului tratat, organul executiv evaluează progresele realizate privind includerea în Sistemul multilateral a resurselor genetice vegetale pentru alimentație și agricultură, conform Art. 11.3. Ca urmare a acestei evaluări organul executiv decide dacă va facilita în continuare accesul persoanelor fizice și juridice, menționate la Art. 11.3, care nu au inclus resurse genetice vegetale pentru alimentație și agricultură în Sistemul multilateral, sau dacă va lua o altă măsură pe care o va considera adecvată.

11.5. Sistemul multilateral include, de asemenea, resurse genetice vegetale pentru alimentație și agricultură, enumerate în anexa nr. I, și care sunt deținute în colecții ex situ, de către centrele internaționale de cercetări agricole, ale Grupului consultativ privind cercetarea agricolă internațională (GCRAI), după cum este prevăzut în Art. 15.1 lit. a) și în alte instituții internaționale, conform Art. 15.5.

ARTICOLUL 12 - Accesul facilitat la resursele genetice vegetale pentru alimentație și agricultură în cadrul Sistemului multilateral

12.1. Părțile contractante sunt de acord că accesul facilitat la resursele genetice vegetale pentru alimentație și agricultură în cadrul Sistemului multilateral, după cum s-a definit în Art. 11, se face în conformitate cu dispozițiile prezentului tratat.

12.2. Părțile contractante convin să ia măsurile juridice sau alte măsuri considerate necesare pentru a acorda acest acces celorlalte părți contractante prin Sistemul multilateral. În acest scop, accesul este acordat în mod egal persoanelor fizice și juridice din jurisdicția tuturor părților contractante, sub rezerva dispozițiilor Art. 12.4.

12.3. Acest acces va fi acordat în conformitate cu condițiile enumerate mai jos:

a) accesul va fi acordat numai în scopul conservării și utilizării pentru cercetare, ameliorare și instruire pentru alimentație și agricultură, cu condiția să nu fie destinat utilizărilor chimice și farmaceutice și nici altor utilizări industriale nealimentare și nefurajere. În cazul plantelor cultivate cu utilizări multiple (alimentare și nealimentare), includerea lor în Sistemul multilateral și aplicabilitatea regimului de acces facilitat depind de importanța lor pentru securitatea alimentară.

b) accesul este acordat rapid, fără a fi necesar să se urmeze o anumită ordine, și gratuit sau, atunci când este necesară o plată pentru cheltuieli, ea nu trebuie să depășească costurile minime implicate.

c) toate datele de pașaport disponibile și, sub rezerva legislației în vigoare, toate celelalte informații descriptive asociate și neconfidențiale sunt puse la dispoziție împreună cu resursele genetice vegetale pentru alimentație și agricultură furnizate.

d) beneficiarii nu pot revendica nici un drept de proprietate intelectuală sau alt drept care limitează accesul facilitat la resursele genetice vegetale pentru alimentație și agricultură la părțile sau la componentele genetice, sub forma primită de la Sistemul multilateral.

e) accesul la resursele genetice vegetale pentru alimentație și agricultură aflate în proces de dezvoltare, inclusiv la materialul aflat în proces de dezvoltare de către agricultori, va rămâne la dispoziția producătorilor în timpul perioadei de obținere.

f) accesul la resursele genetice vegetale pentru alimentație și agricultură protejate de drepturile de proprietate intelectuală și alte drepturi de proprietate este acordat în conformitate cu acordurile internaționale și cu legile naționale relevante.

g) resursele genetice vegetale pentru alimentație și agricultură primite în cadrul Sistemului multilateral și conservate vor continua să fie disponibile pentru Sistemul multilateral de către primitorii acestor resurse genetice vegetale pentru alimentație și agricultură, potrivit prevederilor prezentului tratat; și

h) fără a prejudicia alte dispoziții ale prezentului articol, părțile contractante convin că accesul la resursele genetice vegetale pentru alimentație și agricultură *in situ* este acordat în conformitate cu legislația națională sau, în absența unei asemenea legislații, în conformitate cu normele stabilite de organul executiv.

12.4. În acest scop, accesul facilitat în conformitate cu Art. 12.2 și 12.3 va fi acordat conform unui acord-tip de transfer de material (ATM), care va fi adoptat de către organul executiv și care conține prevederile Art. 12.3 lit. a), d) și g), dispozițiile cu privire la împărțirea avantajelor enunțate în Art. 13.2 lit. d) alin. (ii) și alte prevederi relevante ale prezentului tratat, precum și

aceea că primatorul resurselor genetice vegetale pentru alimentație și agricultură trebuie să solicite ca prevederile ATM să se aplice atât transferului resurselor genetice vegetale pentru alimentație și agricultură către o altă persoană sau entitate, cât și tuturor transferurilor ulterioare ale acestor resurse genetice vegetale pentru alimentație și agricultură.

12.5. Părțile contractante se vor asigura că oportunitatea de a solicita recurs este disponibilă, în conformitate cu dispozițiile jurisdicționale aplicabile, în sistemele lor juridice, în caz de diferende contractuale decurgând din aceste ATM, recunoscând că obligațiile ce decurg din aceste ATM revin în exclusivitate părților care iau parte la aceste acorduri.

12.6. În situații de urgență cauzate de catastrofe, părțile contractante convin să acorde un acces facilitat la resursele genetice vegetale pentru alimentație și agricultură, potrivit Sistemului multilateral, în scopul de a contribui la restabilirea sistemelor agricole, în cooperare cu coordonatorii de ajutoare.

ARTICOLUL 13 - Împărțirea avantajelor în Sistemul multilateral

13.1. Părțile contractante recunosc că accesul facilitat la resursele genetice vegetale pentru alimentație și agricultură care sunt incluse în Sistemul multilateral constituie în sine un avantaj major al acestui sistem și convin că avantajele care rezultă trebuie să fie împărțite într-o manieră justă și echitabilă, în conformitate cu dispozițiile prezentului Articol.

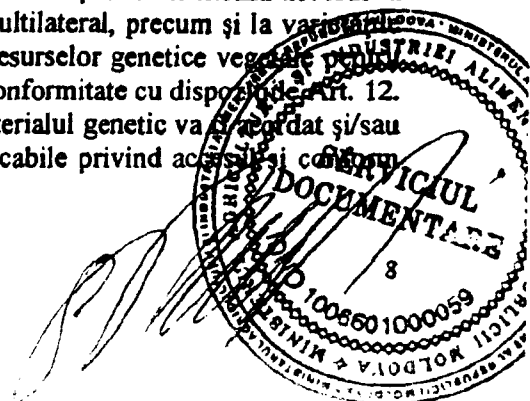
13.2. Părțile contractante convin că avantajele care decurg din utilizarea, inclusiv cea comercială, a resurselor genetice vegetale pentru alimentație și agricultură în cadrul Sistemului multilateral trebuie să fie împărțite în mod just și echitabil prin următoarele mecanisme: schimbul de informații, accesul la tehnologii și transferul acestora, consolidarea capacităților, împărțirea avantajelor care decurg din comercializare, ținând cont de domeniile de activități prioritare ale Planului global de acțiune în evoluție continuă și în funcție de ghidarea organului executiv.

a) Schimb de informații

Părțile contractante convin să facă disponibile informațiile care conțin, printre altele, cataloage și inventare, informații asupra tehnologiilor și rezultate ale cercetării tehnice, științifice și socioeconomice, inclusiv caracterizarea, evaluarea și utilizarea, privind resursele genetice vegetale pentru alimentație și agricultură incluse în Sistemul multilateral. Asemenea informații vor fi făcute disponibile, dacă ele nu sunt confidențiale, sub rezerva dreptului aplicabil și în conformitate cu capacitățile naționale. Asemenea informații vor fi puse la dispoziție tuturor părților contractante la prezentul tratat prin sistemul de informații prevăzut la Art. 17.

b) Accesul la tehnologii și transferul de tehnologii

(i) Părțile contractante se angajează să acorde și/sau să faciliteze accesul la tehnologii vizând conservarea, caracterizarea, evaluarea și utilizarea resurselor genetice vegetale pentru alimentație și agricultură, incluse în Sistemul multilateral. Recunoscând că anumite tehnologii nu pot fi transferate decât prin materialul genetic, părțile contractante acordă și/sau facilitează accesul la aceste tehnologii și la materialul genetic inclus în Sistemul multilateral, precum și la varietățile ameliorate și la materialul genetic elaborat datorită utilizării resurselor genetice vegetale pentru alimentație și agricultură, incluse în Sistemul multilateral, în conformitate cu dispozițiile de la Art. 12. Accesul la aceste tehnologii, la soiurile de ameliorare și la materialul genetic va fi acordat și/sau facilitat, respectându-se drepturile de proprietate și legile aplicabile privind accesul și capacitatea naționale.

(ii) Accesul la tehnologii și transferul lor în alte țări, în particular în țări în curs de dezvoltare și în țări cu economii în tranziție, vor fi efectuate printr-un ansamblu de măsuri, cum sunt înființarea, funcționarea și participarea la grupe tematice pe culturi pentru utilizarea resurselor genetice vegetale pentru alimentație și agricultură la toate tipurile de parteneriat pentru cercetare și dezvoltare și la societăți comerciale în parteneriat, legate de materialul primit, de dezvoltarea resurselor umane și de accesul efectiv la facilitățile de cercetare.

(iii) Accesul la tehnologii și transferul de tehnologii, așa cum sunt menționate în alin. (i) și (ii), incluzând tehnologiile protejate de drepturi de proprietate intelectuală, pentru țările în curs de dezvoltare care sunt părți contractante, în particular pentru țările cele mai puțin dezvoltate și țările cu economii în tranziție, vor fi asigurate și/sau facilitate, în condiții corecte și dintre cele mai favorabile, în particular, în cazul tehnologiilor utilizate în scopul conservării, precum și al tehnologiilor de care beneficiază agricultorii din țările în curs de dezvoltare, mai ales din țările cele mai puțin dezvoltate și țările cu economii în tranziție, inclusiv în condiții de concesiune și preferențiale, dacă s-a convenit reciproc, printre altele, prin parteneriate în cercetare și dezvoltare în cadrul Sistemului multilateral. Accesul și transferul vor fi asigurate în condiții de recunoaștere și în conformitate cu protecția adecvată și efectivă a drepturilor de proprietate intelectuală.

c) Consolidarea capacităților

Ținând cont de nevoile țărilor aflate în curs de dezvoltare și ale țărilor cu economii în tranziție, după cum sunt reflectate de prioritățile pe care le acordă consolidării capacităților în problema resurselor genetice vegetale pentru alimentație și agricultură în planurile și programele lor, atunci când ele există, vizând resursele fitogenetice pentru alimentație și agricultură acoperite de către Sistemul multilateral, părțile contractante convin să acorde prioritate: (i) stabilirii și/sau consolidării programelor de educație și de formare științifică și tehnică în domeniul conservării și utilizării durabile a resurselor genetice vegetale pentru alimentație și agricultură; (ii) dezvoltării și modernizării facilităților destinate conservării și utilizării durabile a resurselor genetice vegetale pentru alimentație și agricultură, în particular în țările în curs de dezvoltare și cele cu economii în tranziție; și (iii) cercetării științifice efectuate, de preferință și dacă este posibil în țările în curs de dezvoltare și în țările în tranziție, în cooperare cu instituțiile din aceste țări, precum și creșterii capacității de a face asemenea cercetări în domeniile în care ele sunt necesare.

d) Participarea la rezultatele financiare și la celelalte beneficii ale comercializării

(i) părțile contractante sunt de acord, să ia măsuri în cadrul Sistemului multilateral în scopul împărțirii beneficiilor comerciale, prin implicarea sectorului privat și public în activitățile identificate în prezentul Articol, prin parteneriate și colaborări, inclusiv sectorul privat din țările în curs de dezvoltare și din țările cu economii în tranziție, în domeniul cercetării și dezvoltării tehnologice;

(ii) părțile contractante sunt de acord ca Acordul de transfer material descris la art. 12.4 să includă cerința că primitorul care comercializează un produs care este resursă genetică vegetală pentru alimentație și agricultură și încorporează material obținut prin Sistemul multilateral trebuie să plătească, conform mecanismului descris în Art. 19.3 lit. f), o parte echitabilă din beneficiile obținute din comercializarea aceluși produs, exceptând orice situație în care un asemenea produs este disponibil fără restricții pentru terți, pentru cercetare și ameliorare ulterioară, caz în care primitorul care comercializează va fi încurajat să efectueze asemenea plăți.

Organul executiv va stabili la prima sa sesiune nivelul, forma și modalitatea de efectuare a acestor plăți, în acord cu practica comercială uzuală. Organul executiv poate decide stabilirea unor niveluri diferențiate de plăți pentru diverse categorii de destinatari care comercializează

asemenea produse; poate, de asemenea, decide asupra necesității de a excepta de la aceste plăți micii fermieri din țările în curs de dezvoltare și din țările cu economii în tranziție. Organul executiv poate din când în când să revizuiască nivelurile de plăți, în vederea realizării unei împărțiri corecte și echitabile a beneficiilor, și poate, de asemenea, să evalueze, într-o perioadă de 5 ani de la intrarea în vigoare a prezentului tratat, dacă plata unei părți din beneficiile rezultate din comercializarea unor produse sub mandat ATM trebuie să devină obligatorie și în cazurile în care asemenea produse sunt disponibile fără restricții pentru terți, în scopul cercetării și ameliorării ulterioare.

13.3. Părțile contractante sunt de acord ca beneficiile apărute din utilizarea resurselor genetice vegetale pentru alimentație și agricultură, care sunt împărțite conform Sistemului multilateral, să fie distribuite cu prioritate, direct și indirect, către fermierii din toate țările, în special din țările în curs de dezvoltare și din țările cu economii în tranziție, care conservă și utilizează durabil resursele genetice vegetale pentru alimentație și agricultură.

13.4. În prima sa sesiune, organul executiv va elabora politici relevante și criterii pentru asistență specifică, în conformitate cu strategia de finanțare stabilită în Art. 18, pentru conservarea resurselor genetice vegetale pentru alimentație și agricultură, pentru țările în curs de dezvoltare și țările cu economii în tranziție, ale căror contribuții la diversitatea resurselor genetice vegetale pentru alimentație și agricultură în cadrul Sistemului multilateral sunt semnificative și/sau au nevoi speciale.

13.5. Părțile contractante recunosc că probabilitatea implementării complete a Planului global de acțiune, în special în țările în curs de dezvoltare și în țările cu economii în tranziție, va depinde în mare măsură de implementarea efectivă a prevederilor prezentului articol și de strategia de finanțare, așa cum este prevăzut la Art. 18.

13.6. Părțile contractante vor lua în considerare modalitățile unei strategii de contribuții voluntare pentru împărțirea beneficiilor, prin care industriile de prelucrare a alimentelor care beneficiază de resurse genetice vegetale pentru alimentație și agricultură să contribuie la Sistemul multilateral.

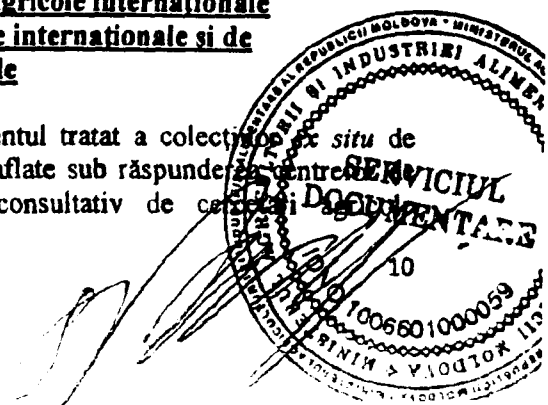
PARTEA a V-a Capitoile auxiliare

ARTICOLUL 14 - Planul global de acțiune

Recunoscând că Planul global de acțiune pentru conservarea și utilizarea durabilă a resurselor genetice vegetale pentru alimentație și agricultură, aflat în derulare, este important pentru prezentul tratat, părțile contractante vor promova implementarea sa efectivă, inclusiv prin acțiuni naționale și, atunci când sunt potrivite, prin cooperări internaționale care să furnizeze un cadru coerent, inter alia, pentru crearea de capacități, transferul de tehnologie și schimbul de informații, ținând cont de prevederile art. 13.

ARTICOLUL 15 - Colectiile ex situ de resurse genetice vegetale pentru alimentație și agricultură, deținute de centrele de cercetări agricole internaționale ale Grupului consultativ de cercetări agricole internaționale și de alte instituții internaționale

15.1. Părțile contractante recunosc importanța pentru prezentul tratat a colectiilor ex situ de resurse genetice vegetale pentru alimentație și agricultură, aflate sub răspunderea centrelor de cercetări agricole internaționale (IARC) ale Grupului consultativ de cercetări agricole internaționale și de alte instituții internaționale.

internaționale (CGIAR). Părțile contractante invită IARC să semneze acorduri cu organul executiv, privitoare la colecțiile *ex situ*, în concordanță cu termenii și condițiile de mai jos:

a) resursele genetice vegetale pentru alimentație și agricultură, enumerate în anexa nr. 1 la prezentul tratat și deținute de IARC, vor fi făcute disponibile conform prevederilor stabilite în partea a IV-a;

b) resursele genetice vegetale pentru alimentație și agricultură, altele decât cele enumerate în anexa nr. 1 la prezentul tratat și colectate înainte de intrarea sa în vigoare, care sunt deținute de IARC, vor fi făcute disponibile potrivit ATM aflat în derulare, în conformitate cu convențiile dintre IARC și FAO. Convențiile ATM vor fi amendate de organul executiv nu mai târziu de a doua sa sesiune, după consultări în concordanță cu prevederile relevante ale prezentului tratat, în special cu Art. 12 și 13 și ținând cont de următoarele condiții:

(i) IARC vor informa periodic organul executiv despre ATM la care au aderat, conform unui calendar ce va fi stabilit de organul executiv;

(ii) părților contractante de pe al căror teritoriu au fost colectate resurse genetice vegetale pentru alimentație și agricultură, în condiții *in situ*, li se vor pune la dispoziție mostre din asemenea resurse genetice vegetale pentru alimentație și agricultură, la cerere, fără a fi nevoie de un ATM;

(iii) beneficiile rezultate în urma ATM mai sus menționate, care se colectează conform mecanismului menționat la Art. 19.3 lit. f), vor fi folosite în special pentru conservarea și utilizarea durabilă a respectivelor resurse genetice vegetale pentru alimentație și agricultură, în special în programele naționale și regionale din țările în curs de dezvoltare și din țările cu economii în tranziție, în particular în centre de diversitate și în țările cele mai puțin dezvoltate; și

(iv) IARC vor lua măsurile adecvate, în conformitate cu capacitățile proprii, pentru a se conforma condițiilor ATM și vor informa cu promptitudine organul executiv despre cazurile de neconformitate;

c) IARC recunosc autoritatea organului executiv de a stabili politicile directoare, referitoare la păstrarea colecțiilor *ex situ* deținute de către IARC și subiect al prevederilor prezentului tratat;

d) facilitățile științifice și tehnice în care sunt conservate astfel de colecții *ex situ* vor rămâne sub autoritatea IARC care preiau în gestiune și în administrare colecțiile în conformitate cu standardele internaționale acceptate, în particular cu standardele băncilor de gene aprobate de Comisia FAO a resurselor genetice vegetale pentru alimentație și agricultură;

e) la cererea unui IARC, secretarul va încerca să ofere sprijin tehnic corespunzător;

f) secretarul va avea în orice moment drept de acces la facilități, precum și dreptul de inspecție a tuturor activităților care au loc în ceea ce privește aceste facilități, în legătură directă cu conservarea și schimburile de materiale, ce se referă la prezentului articol;

g) dacă întreținerea curentă a colecțiilor *ex situ* deținute de IARC este afectată sau amenințată de orice eveniment, inclusiv forță majoră, secretarul, cu aprobarea țării gazdă, va oferi asistență pentru evacuarea sau pentru transferul colecției, în măsura posibilităților.

15.2. Părțile contractante sunt de acord să ofere acces facil la resursele genetice vegetale pentru alimentație și agricultură menționate în anexa nr. I, în conformitate cu Sistemul multilateral, pentru IARC din CGIAR, care au acorduri semnate cu organul executiv, în conformitate cu prezentul tratat. Aceste centre vor fi incluse pe o listă păstrată de secretar, disponibilă, la cerere, pentru părțile contractante.

15.3. După intrarea în vigoare a prezentului tratat materialele, altele decât cele enumerate în anexa nr. I, care sunt recepționate și conservate de IARC, vor fi disponibile în termeni concordanți cu acordurile reciproce dintre IARC care au primit materialele și țara de origine sau țara care a obținut aceste resurse, în conformitate cu Convenția privind diversitatea biologică sau cu altă lege aplicabilă.

15.4. În baza unor înțelegeri reciproce, părțile contractante sunt încurajate să ofere IARC-urilor care au semnat acorduri cu organul executiv, acces la resursele genetice vegetale pentru alimentație și agricultură care nu sunt enumerate în anexa nr. I, dar sunt importante pentru programele și activitățile IARC.

15.5. Pentru scopurile declarate în acest articol, organul executiv va căuta să stabilească înțelegeri și cu alte instituții internaționale relevante.

ARTICOLUL 16 - Rețele internaționale de resurse genetice vegetale

16.1. Cooperarea existentă în rețelele internaționale de resurse genetice vegetale pentru alimentație și agricultură va fi încurajată sau dezvoltată pe baza aranjamentelor existente și în concordanță cu termenii prezentului tratat, în așa fel încât să se realizeze cea mai mare cuprindere posibilă a resurselor genetice vegetale pentru alimentație și agricultură.

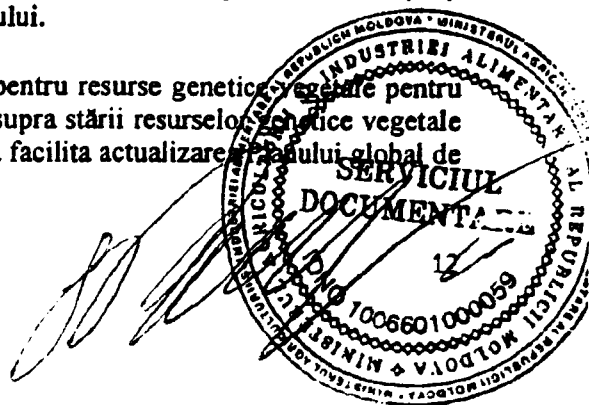
16.2. Părțile contractante vor încuraja, în mod corespunzător, participarea la rețele internaționale a tuturor instituțiilor relevante, incluzând organizații guvernamentale, private, organizații neguvernamentale, unități de cercetare, ameliorare și alte instituții.

ARTICOLUL 17 - Sistemul informațional global privind resursele genetice vegetale pentru alimentație și agricultură

17.1. Părțile contractante vor coopera pentru a dezvolta și a consolida un sistem informațional global, în scopul de a facilita schimburile de informații, bazat pe sistemele informaționale existente, despre chestiuni științifice, tehnice și de mediu, ce țin de resursele genetice vegetale pentru alimentație și agricultură, cu expectanța că aceste schimburi vor contribui la distribuirea beneficiilor prin realizarea disponibilității informațiilor despre resursele genetice vegetale pentru alimentație și agricultură, pentru toate părțile contractante. În dezvoltarea Sistemului informațional global, cooperarea va fi realizată în spiritul mecanismului Biroului de decontare al Convenției privind diversitatea biologică.

17.2. Pe baza notificărilor părților contractante, se vor emite avertizări timpurii despre hazardurile ce amenință întreținerea eficientă a resurselor genetice vegetale pentru alimentație și agricultură, cu o atenție specială pentru protecția materialului.

17.3. Părțile contractante vor coopera cu Comisia FAO pentru resurse genetice vegetale pentru alimentație și agricultură, în reevaluările sale periodice asupra stării resurselor genetice vegetale pentru alimentație și agricultură de pe glob, în scopul de a facilita actualizarea planului global de acțiune la care face referire Art. 14.

PARTEA a VI-a Prevederi financiare

ARTICOLUL 18 - Resurse financiare

18.1. Părțile contractante se angajează să implementeze o strategie de finanțare pentru implementarea prezentului tratat, în conformitate cu prevederile prezentului Articol.

18.2. Obiectivele strategiei de finanțare sunt de a îmbunătăți disponibilitatea, transparența, eficiența și eficacitatea utilizării resurselor financiare pentru implementarea activităților prezentului tratat.

18.3. În vederea mobilizării fondurilor pentru activități prioritare, planuri și programe, în special în țările în curs de dezvoltare și în țările cu economii în tranziție și luând în considerare Planul global de acțiune, organul executiv va stabili, periodic, destinațiile acestor fonduri.

18.4. În conformitate cu prezenta strategie de finanțare:

a) părțile contractante vor lua măsurile necesare și adecvate în cadrul organelor executive ale mecanismelor internaționale, fondurilor și organismelor relevante, pentru a asigura prioritatea și atenția corespunzătoare alocării efective de resurse prevăzute și convenite pentru implementarea planurilor și programelor, conform prezentului tratat;

b) măsura în care părțile contractante care sunt țări în curs de dezvoltare și părțile contractante cu economii în tranziție vor implementa efectiv angajamentele asumate prin prezentul tratat va depinde de alocarea efectivă, în special de către părțile contractante care sunt țări dezvoltate, a resurselor la care se referă prezentul articol. Părțile contractante care sunt țări în curs de dezvoltare și părțile contractante care sunt țări cu economii în tranziție vor acorda prioritatea cuvenită în propriile planuri și programe pentru consolidarea capacităților corespunzătoare în domeniul resurselor genetice vegetale pentru agricultură și alimentație;

c) părțile contractante care sunt țări dezvoltate furnizează, iar părțile contractante care sunt țări în curs de dezvoltare și părțile contractante cu economii în tranziție folosesc resurse financiare pentru implementarea prezentului tratat prin canale bilaterale, multilaterale și regionale. Asemenea canale vor include mecanismele descrise la art. 19.3 lit. f);

d) fiecare parte contractantă acceptă să execute și să furnizeze resurse financiare pentru activitățile naționale de conservare și utilizare durabilă a resurselor genetice vegetale pentru agricultură și alimentație, în funcție de capacitățile naționale și de resursele financiare. Resursele financiare disponibile nu pot fi utilizate în scopuri care nu sunt prevăzute în prezentul tratat, în special în domeniul comerțului internațional cu bunuri.

e) părțile contractante acceptă că beneficiile financiare specificate la Art. 13.2 lit. d) sunt parte a strategiei de finanțare;

f) părțile contractante pot oferi contribuții voluntare, în conformitate cu prevederile Art. 13, iar acestea pot proveni din sectorul privat, de la organizații neguvernamentale sau din alte surse. Părțile contractante sunt de acord cu faptul că organul executiv va lua în considerare strategii de promovare a unor asemenea contribuții.

18.5. Părțile contractante acceptă ca prioritatea să fie acordată implementării unor planuri și programe convenite, adresate agricultorilor din țările în curs de dezvoltare, în special din țările

cel mai puțin dezvoltate și din țările cu economii în tranziție, care conservă și utilizează durabil resurse genetice vegetale pentru alimentație și agricultură.

PARTEA a VII-a Clauze instituționale

ARTICOLUL 19 - Organul executiv

19.1. Organul executiv al prezentului Tratat este constituit din toate părțile contractante.

19.2. Toate deciziile organului executiv vor fi luate prin consens, în afară de cazul în care pentru a se ajunge la anumite măsuri se stabilesc alte modalități decizionale, exceptând situațiile prevăzute la Art. 23 și 24, când consensul este obligatoriu.

19.3. Funcțiile organului executiv au ca finalitate promovarea și implementarea corespunzătoare a prezentului tratat, urmărind obiectivele sale și, în special:

a) să asigure direcționarea politicilor și îndrumarea monitorizării, precum și să adopte recomandările necesare pentru implementarea prezentului tratat, în special pentru funcționarea Sistemului multilateral;

b) să adopte planurile și programele pentru implementarea prezentului tratat;

c) să adopte la prima sa sesiune și, periodic, să revizuiască strategia de finanțare pentru implementarea prezentului tratat, în conformitate cu prevederile Art. 18;

d) să adopte bugetul prezentului tratat;

e) să ia în considerare și să organizeze, în funcție de disponibilitatea fondurilor necesare, organisme subsidiare, potrivit necesităților, și să stabilească mandatele și componența acestora;

f) să stabilească, în funcție de necesități, un mecanism adecvat, cum ar fi un cont de acumulare, pentru recepționarea și utilizarea resurselor financiare care se vor acumula în el, în scopul implementării prezentului tratat;

g) să stabilească și să mențină cooperarea cu alte organizații internaționale relevante și instituții create de alte tratate, incluzând în mod particular Conferința părților la Convenția privind diversitatea biologică, pe subiectele ce țin de prezentul Tratat, inclusiv participarea lor la strategia de finanțare;

h) să ia în considerare și să adopte după necesități amendamentele la prezentul tratat, în conformitate cu prevederile Art. 23;

i) să ia în considerare și să adopte după necesități amendamente la anexele prezentului tratat, în conformitate cu prevederile Art. 24;

j) să ia în considerare strategiile de încurajare a contribuțiilor voluntare, în special cele la referă Art. 13 și 18;

k) să îndeplinească alte funcții necesare realizării obiectivelor prezentului tratat.

l) să ia notă despre principalele decizii ale Conferinței părților la Convenția privind diversitatea biologică și despre alte decizii importante ale celorlalte organizații internaționale și instituții create de alte tratate;

m) să informeze Conferința părților la Convenția privind diversitatea biologică, alte organizații internaționale și instituții create de alte tratate despre problemele ce privesc implementarea prezentului tratat;

n) să aprobe termenii acordurilor cu IARC și cu alte instituții internaționale, să revizuiască și să amendeze ATM prevăzut la Art. 15.

19.4. În conformitate cu Art.19.6, fiecare parte contractantă va avea un singur vot și poate fi reprezentată la sesiunile organului executiv de un singur delegat, care poate fi însoțit de un supleant, de experți și consilieri. Supleanții, experții și consilierii pot lua parte la dezbaterile organului executiv, dar nu au drept de vot, cu excepția cazurilor în care au fost autorizați să înlocuiască un delegat.

19.5. Organizația Națiunilor Unite, agențiile sale specializate și Agenția Internațională pentru Energie Atomică, precum și orice alt stat care nu este parte contractantă la prezentul tratat pot fi reprezentate de observatori la sesiunile organului executiv. Orice alt organism sau agenție, fie guvernamentală, fie neguvernamentală, calificată în domenii care au legătură cu conservarea și utilizarea durabilă a resurselor genetice vegetale pentru alimentație și agricultură, care a informat secretarul despre dorința sa de a fi prezentă la o sesiune a organului executiv, poate fi admisă, cu excepția cazului în care, cel puțin o treime din numărul părților contractante prezintă obiecții. Admiterea și participarea observatorilor vor fi supuse regulilor de procedură adoptate de organul executiv.

19.6. O organizație membră FAO, care este o parte contractantă, și statele membre ale acelei organizații membre, care sunt părți contractante, își vor exercita drepturile care decurg din calitatea de membru și își vor îndeplini, *mutatis mutandis*, obligațiile de membru în acord cu Constituția și cu Regulamentul general FAO.

19.7. Organul executiv va adopta și va amenda, în funcție de necesități, propriile reguli de procedură și reguli financiare care nu vor fi contradictorii prezentului tratat.

19.8. La orice sesiune a organului executiv va fi necesară prezența de delegați reprezentând majoritatea părților contractante, pentru a se constitui cvorumul.

19.9. Organul executiv va ține sesiuni ordinare, cel puțin una la 2 ani. Aceste sesiuni trebuie, pe cât posibil, să se desfășoare înainte sau imediat după sesiunile ordinare ale Comisiei privind resursele genetice pentru alimentație și agricultură.

19.10. Organul executiv va ține sesiuni extraordinare atunci când acesta le consideră ca fiind necesare sau la solicitarea adresată, în scris, de către orice parte contractantă, cu condiția că această cerere este sprijinită de cel puțin o treime din numărul părților contractante.

19.11. Organul executiv își va alege președintele și vicepreședinții (care împreună formează Biroul), în conformitate cu regulile sale de procedură.

ARTICOLUL 20 - Secretarul

20.1. Secretarul organului executiv va fi numit de directorul general al FAO, cu aprobarea organului executiv. Secretarul va fi asistat de personal, în funcție de necesități.

20.2. Secretarul are următoarele funcții:

a) asigură și furnizează suport administrativ pentru sesiunile organului executiv și pentru orice organisme subsidiare, după cum se va stabili;

b) asistă organul executiv în îndeplinirea a funcțiilor sale, inclusiv realizarea unor sarcini specifice pe care organul executiv ar putea decide să i le atribuie;

c) raportează activitățile sale organului executiv.

20.3. Secretarul va comunica tuturor părților contractante și directorului general:

a) deciziile organului executiv, în termen de 60 de zile de la adoptare;

b) informațiile primite de la părțile contractante, în conformitate cu prevederile prezentului tratat.

20.4. Secretarul va furniza documentația în cele 6 limbi ale Organizației Națiunilor Unite pentru sesiunile organului executiv.

20.5. În realizarea obiectivelor prezentului tratat, secretarul va coopera cu alte organizații și organisme create prin alte tratate, incluzând în mod special Secretariatul Convenției privind diversitatea biologică

ARTICOLUL 21 - Conformitatea

Organul executiv, la prima sa reuniune, va lua în considerare și va aproba procedurile efective și cooperante, precum și mecanismele operaționale pentru a promova conformitatea cu prevederile prezentului tratat și pentru a aborda problemele de non-conformitate. Aceste proceduri și mecanisme vor include monitorizarea și oferirea de recomandări sau de asistență, inclusiv recomandări legale ori asistență legală, când este necesar, în special țărilor în curs de dezvoltare și țărilor cu economii în tranziție.

ARTICOLUL 22 - Soluționarea litigiilor

22.1. În eventualitatea unui litigiu între părțile contractante privind interpretarea sau aplicarea prezentului tratat, părțile în cauză vor căuta soluții prin negocieri.

22.2. Dacă părțile în cauză nu pot ajunge la o înțelegere prin negocieri, ele pot căuta împreună bunele oficii sau pot cere medierea unui terț.

22.3. Când se ratifică, acceptă, aprobă ori se aderă la prezentul tratat sau oricând după aceea, o parte contractantă poate declara în scris Depozitarului că, pentru un diferend nerezolvat în concordanță cu Art. 22.1 sau art. 22.2, acceptă ca obligatorii unul sau ambele mijloace de rezolvare care urmează:

a) arbitrajul în concordanță cu procedura stabilită în partea I a anexei la prezentul tratat;

b) supunerea diferendului Curții Internaționale de Justiție.

22.4. Dacă părțile aflate în litigiu, în concordanță cu art. 22.3, nu au acceptat nici un mod comun de rezolvare a diferendului, acesta va fi supus concilierii în conformitate cu partea a 2-a din anexa nr. II la prezentul tratat, dacă părțile nu convin altfel.

ARTICOLUL 23 - Amendamentele tratatului

23.1. Amendamente la prezentul tratat pot fi propuse de orice parte contractantă.

23.2. Amendamente la prezentul tratat vor fi adoptate într-o sesiune a organului executiv. Textul oricărui amendament propus va fi comunicat părților contractante de către secretar cu cel puțin 6 luni înaintea sesiunii la care este propus pentru adoptare.

23.3. Toate amendamentele la prezentul tratat vor fi aprobate prin consens al părților contractante prezente la sesiunea organului executiv.

23.4. Orice amendament adoptat de către organul executiv va intra în vigoare pentru părțile contractante care l-au ratificat, acceptat sau aprobat în a 90-a zi după depunerea instrumentelor de ratificare, acceptare sau aprobare de către două treimi din numărul părților contractante. După 90 de zile de la depunerea instrumentelor de ratificare, acceptare sau aprobare a amendamentului, acesta va intra în vigoare pentru orice altă parte contractantă.

23.5. În sensul prezentului articol, un instrument depus de o organizație membră a FAO nu va fi considerat ca suplimentar la cele depuse de statele membre ale unei astfel de organizații.

ARTICOLUL - 24 Anexe

24.1. Anexele la prezentul tratat constituie parte integrantă din acesta, iar o referință la prezentul tratat va fi în același timp o referință la oricare dintre anexele sale.

24.2. Prevederile Art. 23 se vor aplica și amendamentelor anexelor.

ARTICOLUL 25 - Semnătura

Prezentul tratat va fi deschis spre semnare la FAO începând cu data de 3 noiembrie 2001 până pe 4 noiembrie 2002, pentru toți membrii FAO și de orice alte state care nu sunt membre FAO, dar care sunt membre ale Organizației Națiunilor Unite, sau de oricare dintre agențiile sale specializate ori de Agenția Internațională de Energie Atomică.

ARTICOLUL 26 - Ratificare, acceptare sau aprobare

Prezentul tratat va fi supus ratificării, acceptării sau aprobării de către membrii și nemembrii FAO la care s-a făcut referire în art. 25. Instrumentele de ratificare, acceptare sau aprobare vor fi depuse la Depozitar.

ARTICOLUL - 27 Aderare

Prezentul tratat va fi deschis spre aderare tuturor membrilor FAO și oricărui stat care nu este membru FAO, dar este membru al Organizației Națiunilor Unite, sau al oricăreia dintre agențiile sale specializate ori al Agenției Internaționale de Energie Atomică, începând cu data la care prezentul tratat este închis pentru semnare. Instrumentele de aderare vor fi depuse la Depozitar.

ARTICOLUL 28 - Intrarea în vigoare

28.1. Conform prevederilor art. 29.2, prezentul tratat va intra în vigoare în a 90-a zi după depunerea celui de-al 40-lea instrument de ratificare, acceptare, aprobare sau aderare, cu condiția ca cel puțin 20 de instrumente de ratificare, acceptare, aprobare sau aderare să fie depuse de membrii FAO.

28.2. Pentru fiecare membru FAO și pentru orice stat care nu este membru FAO, dar este membru al Organizației Națiunilor Unite, sau al oricăreia dintre agențiile sale specializate ori al Agenției Internaționale de Energie Atomică, care ratifică, acceptă, aprobă sau aderă la prezentul tratat după depunerea, în conformitate cu art. 28.1, al celui de-al 40-lea instrument de ratificare, acceptare, aprobare sau aderare, prezentul tratat va intra în vigoare după 90 de zile de la depunerea instrumentului său de ratificare, acceptare, aprobare sau aderare.

ARTICOLUL 29 - Organizații membre ale FAO

29.1. Când o organizație membră a FAO depune un instrument de ratificare, acceptare, aprobare sau aderare la prezentul tratat, organizația membră, în conformitate cu prevederile Art. 11.7. din Constituția FAO, va notifica orice modificare privind distribuția competenței la declarația sa de competență dată conform art. 11.5 din Constituția FAO, așa cum va fi necesar în lumina acceptării sale la prezentul tratat. Orice parte contractantă la prezentul tratat poate cere, în orice moment, de la o organizație membră FAO care este parte contractantă la prezentul tratat să furnizeze informații la fel ca între o organizație membră și statele membre ale sale și este responsabilă pentru implementarea oricărei probleme particulare ce intră sub incidența prezentului tratat. Organizația membră va furniza informații într-un timp rezonabil.

29.2. Instrumentele de ratificare, acceptare, aprobare, aderare sau retragere, depuse de o organizație membră a FAO, nu vor fi considerate ca suplimentare față de cele depuse de statele membre ale acesteia.

ARTICOLUL- 30 Rezerve

Nici o rezervă nu va putea fi adoptată la prezentul tratat.

ARTICOLUL 31 - Terți

Părțile contractante vor încuraja orice membru FAO sau alt stat care nu este parte contractantă la prezentul tratat să adere la acesta din urmă.

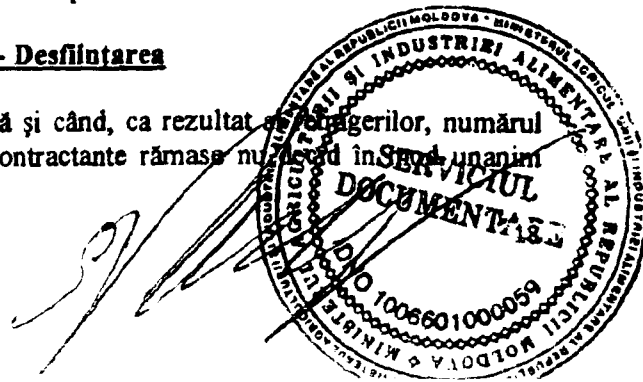
ARTICOLUL- 32 Retrageri

32.1. Orice parte contractantă poate, oricând după 2 ani de la data de la care prezentul tratat a intrat în vigoare pentru ea, să notifice Depozitarul asupra retragerii sale din prezentul tratat. Depozitarul va informa imediat părțile contractante.

32.2. Retragera va produce efecte după un an de la data primirii notificării.

ARTICOLUL 33 - Desființarea

33.1. Prezentul tratat va fi desființat de drept dacă și când, ca rezultat al retragerilor, numărul părților contractante scade sub 40, dacă părțile contractante rămase nu acordă în scris unanimitate altfel.

33.2. Depozitarul va informa toate părțile contractante când numărul lor scade la 40.

33.3. În eventualitatea desființării tratatului, dispunerea de bunuri se va face conform regulilor financiare adoptate de organul executiv.

ARTICOLUL 34 - Depozitarul

Directorul general al FAO va fi depozitarul acestui tratat.

ARTICOLUL 35 - Texte autentice

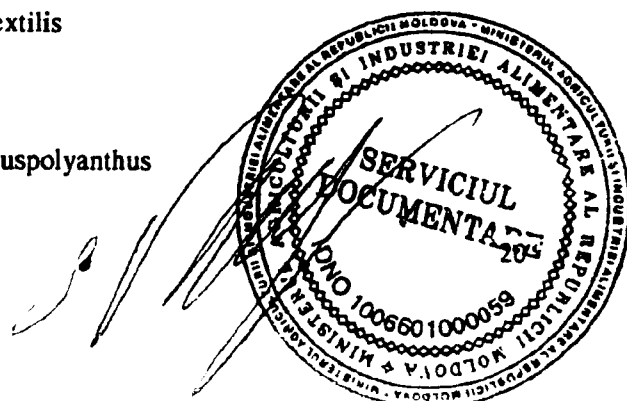
Textele în limbile arabă, chineză, engleză, franceză, rusă și spaniolă ale prezentului tratat sunt autentice în mod egal.

ANEXA I

LISTA PLANTELOR DE CULTURĂ CUPRINSE ÎN SISTEMUL MULTILATERAL

Plante de cultură alimentare

Denumirea plantei de cultură	Genul	Observații
Arbore de pâine	<i>Artocarpus</i>	Numai arborele de pâine
Sparanghel	<i>Asparagus</i>	
Ovăz	<i>Avena</i>	
Sfeclă	<i>Beta</i>	
Complexul Brassica	<i>Brassica</i> <i>al</i>	et Genurile incluse sunt: Brassica, Armoracia, Barbarea, Camelina, Crambe, Diplotaxis, Eruca, Isatis, Lepidium, Raphanobrassica, Raphanus, Rorippa și Sinapis. Acesta cuprinde culturi de legume și de oleaginoase, precum: varza, rapița, muștarul, loboda, eruca, ridichea și gulia. Specia <i>Lepidiummeyerii</i> este exclusă.
	<i>Cajanus</i>	
Năut	<i>Cicer</i>	
Citrice	<i>Citrus</i>	Genurile <i>Poncirus</i> și <i>Fortunella</i> sunt incluse ca portaltoi.
Cocotierul	<i>Cocos</i>	
Colocasia	<i>Colocasia</i> , <i>Xanthosoma</i>	
Morcov	<i>Daucus</i>	
Ignamele	<i>Dioscorea</i>	
Mei	<i>Eleusine</i>	
Căpșun	<i>Fragaria</i>	
Floarea soarelui	<i>Helianthus</i>	
Orz	<i>Hordeum</i>	
Cartof dulce	<i>Ipomoea</i>	
Lintea pratului	<i>Lathyrus</i>	
Lințe	<i>Lens</i>	
Măr	<i>Malus</i>	
Manioc	<i>Manihot</i>	Numai <i>Manihotesculenta</i>
Bananierul	<i>Musa</i>	Exceptând <i>Musa textilis</i>
Orez	<i>Oryza</i>	
Mei	<i>Pennisetum</i>	
Fasole	<i>Phaseolus</i>	Exceptând <i>Phaseoluspolyanthus</i>

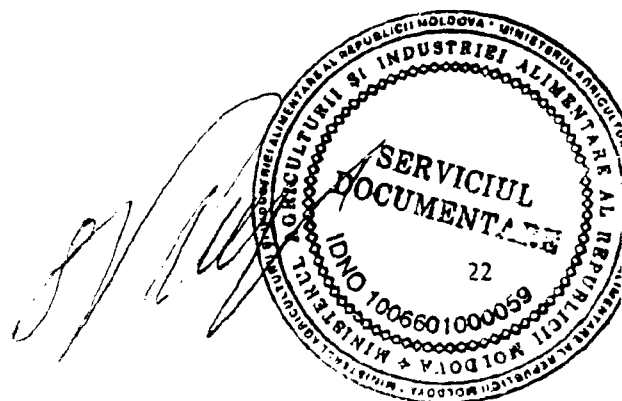

Mazăre	<i>Pisum</i>	
Secară	<i>Secale</i>	
Cartof	<i>Solanum</i>	Secțiunea tuberosa inclusă, exceptând Solanum phureja.
Vânăță	<i>Solanum</i>	Secțiunea melongena inclusă.
Sorg	<i>Sorghum</i>	
Triticale	<i>Triticosecale</i>	
Grâu	<i>Triticum</i>	et Incluzând Agropyron, Elymus și Secale. <i>al.</i>
Bob/Măzărice	<i>Vicia</i>	
Fasoliță	<i>Vigna</i>	
Porumb	<i>Zea</i>	Excluzând <i>Zea perennis</i> , <i>Zea diploperennis</i> și <i>Zea luxurians</i> .

Plante furajere

Genul	Specia
LEGUMINOASE FURAJERE	
Astragalus	chinensis, cicer, arenarius
Canavalia	ensifomis
Coronilla	varia
Hedysarum	coronarium
Lathyrus	cicera, ciliolatus, hirsutus, ochrus, odoratus, sativus
Lespedeza	cuneata, striata, stipulacea
Lotus	corniculatus, subbiflorus, uliginosus
Lupinus	albus, angustifolius, luteus
Medicago	arborea, falcata, sativa, scutellata, rigidula, truncatula
Melilotus	albus, officinalis
Onobrychis	viciifolia
Ornithopus	sativus
Prosopis	affinis, alba, chilensis, nigra, pallida
Pteraria	phaseoloides
Trifolium	alexandrinum, alpestre, ambiguum, angustifolium, arvense, agrocicerum, hybridum, incarnatum, pratense, repens, resupinatum, rueppellianum, semipilosum, subterraneum, vesiculosum
GRAMINEE FURAJERE	
Andropogon	gayanus
Agropyron	crisatum, desertorum

Agrostis	stolonifera, tenuis
Alopecurus	pratensis
Arrhenatherum	elatus
Dactylis	glomerata
Festuca	arundinacea, gigantea, heterophylla, ovina, pratensis, rubra
Lolium	hybridum, multiflorum, perenne, rigidum, temulentum
Phalaris	aquatica, arundinacea
Phleum	pratense
Poa	alpina, annua, pratensis
Tripsacum	laxum
ALTE PLANTE	
FURAJERE	
Atriplex	halimus, nummularia
Salsola	vermiculata

ANEXA Nr. II

PARTEA 1 Arbitrajul

Articolul - 1

Partea reclamantă va notifica către secretar că părțile litigiului solicită arbitraj conform Art. 22. Notificarea va stabili obiectul arbitrajului și va include, în mod special, menționarea acelor articole din tratat a căror interpretare sau aplicare are legătură cu obiectul litigiului. Dacă părțile aflate în litigiu nu s-au înțeles asupra obiectului cauzei înainte de a fi desemnat președintele tribunalului, atunci Tribunalul de arbitraj va stabili el însuși obiectul. Secretarul va comunica informația astfel primită tuturor părților contractante la tratat.

Articolul - 2

1. În litigiile dintre două părți Tribunalul de arbitraj va fi compus din 3 membri. Fiecare parte aflată în litigiu va numi un arbitru, iar cei 2 arbitri vor desemna împreună, de comun acord, al treilea arbitru, care va fi președintele Tribunalului de arbitraj. Acesta din urmă nu va avea naționalitatea uneia dintre părțile litigiului, nici nu va avea domiciliul pe teritoriul uneia dintre părțile litigiului, nu va lucra pentru nici unul dintre ei și nu va fi avut de-a face în vreun fel cu cazul respectiv.
2. În cazul unui litigiu cu mai mult de două părți contractante, părțile cu interes comun vor numi, de comun acord, un singur arbitru.
3. Ocuparea locului vacant va fi făcută în conformitate cu desemnarea inițială.

Articolul - 3

1. Dacă președintele Tribunalului de arbitraj nu a fost desemnat în termen de două luni de la numirea celui de-al doilea arbitru, directorul general al FAO, la solicitarea uneia dintre părțile aflate în litigiu, va desemna președintele într-o perioadă suplimentară de două luni.
2. Dacă una dintre părțile aflate în litigiu nu a numit un arbitru în timp de două luni de la primirea solicitării, cealaltă parte aflată în litigiu poate să îl informeze pe directorul general al FAO, care va face desemnarea în timpul unei perioade suplimentare de două luni.

Articolul - 4

Tribunalul de arbitraj va adopta hotărârile sale în conformitate cu prevederile tratatului și cu dreptul internațional.

Articolul 5

Dacă părțile în litigiu nu au convenit altfel, Tribunalul de arbitraj își va stabili propriile norme de procedură.

Articolul 6

La solicitarea uneia dintre părțile litigiului, Tribunalul de arbitraj poate recomanda luarea de măsuri de protecție provizorii, indispensabile.

Articolul 7

Părțile litigiului trebuie să faciliteze munca Tribunalului de arbitraj și, utilizând toate mijloacele care le stau la dispoziție, vor trebui, în special, să:

- a) furnizeze tribunalului toate documentele relevante, informațiile și facilitățile; și
- b) să permită Tribunalului de arbitraj, ori de câte ori este necesar, să citeze martorii sau experții și să consemneze depoziția acestora.

Articolul 8

Părțile în litigiu și arbitrii au obligația de a păstra confidențialitatea cu privire la orice informație primită cu titlu de confidență în timpul procesului de arbitraj.

Articolul 9

Dacă Tribunalul de arbitraj nu stabilește altfel, din cauza împrejurărilor speciale ale cazului, atunci cheltuielile tribunalului vor fi suportate în mod egal de către părțile aflate în litigiu. Tribunalul de arbitraj va păstra înregistrările tuturor cheltuielilor sale și va furniza un deviz final părților în litigiu.

Articolul 10

Orice parte contractantă care justifică un interes legitim față de obiectul litigiului și care poate fi prejudiciată într-un oarecare mod de hotărârea dată pe fondul cauzei poate interveni în proces, cu consimțământul Tribunalului de arbitraj.

Articolul 11

Tribunalul de arbitraj poate asculta și hotărî asupra cererilor reconvenționale apărute în legătură cu obiectul litigiului.

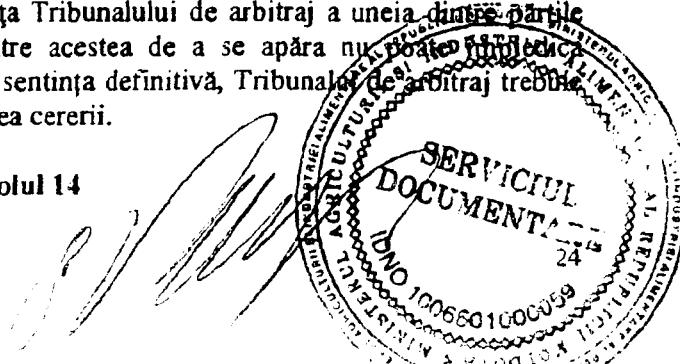
Articolul 12

Hotărârile Tribunalului de arbitraj atât asupra actelor procedurale, cât și asupra fondului vor fi luate cu majoritatea voturilor membrilor săi.

Articolul 13

Dacă una dintre părțile în litigiu nu apare în fața Tribunalului de arbitraj sau nu se poate apăra în acest caz, cealaltă parte poate solicita Tribunalului de arbitraj continuarea procesului și pronunțarea unei hotărâri. Neprezentarea în fața Tribunalului de arbitraj a uneia dintre părțile aflate în litigiu sau imposibilitatea uneia dintre acestea de a se apăra nu poate fi motiv de desfășurarea procesului. Înainte de a pronunța sentința definitivă, Tribunalul de arbitraj trebuie să fie lămurit cu privire la temeinicia și legalitatea cererii.

Articolul 14

Tribunalul va da decizia finală în termen de cinci luni de la data la care acesta este complet constituit, cu excepția cazului în care consideră necesar să prelungească termenul pentru o perioadă care nu trebuie să depășească cinci luni.

Articolul 15

Decizia finală a Tribunalului de arbitraj va fi limitată la obiectul litigiului și va conține motivele care au stat la baza adoptării sale. Aceasta va conține numele membrilor care au participat la deliberare și data pronunțării deciziei finale. Orice membru al Tribunalului de arbitraj poate atașa la actul final opinia sa separată sau diferită față de soluția dată.

Articolul 16

Hotărârea definitivă va fi obligatorie pentru părțile cauzei. Ea va fi dată fără drept de apel doar dacă părțile aflate în litigiu nu au convenit, în prealabil, altfel asupra unei proceduri de apel.

Articolul 17

Orice diferend care poate să apară între părțile în litigiu în legătură cu interpretarea sau executarea hotărârii definitive, poate fi supus spre soluționare de oricare dintre părțile cauzei la Tribunalul de arbitraj care a adoptat hotărârea.

PARTEA a 2-a Concilierea

Articolul 1

O comisie de conciliere va fi creată la solicitarea uneia dintre părțile aflate în litigiu. Comisia de conciliere va fi, dacă părțile nu au convenit altfel, compusă din 5 membri, 2 numiți de fiecare parte implicată și un președinte ales cu acordul tuturor membrilor desemnați.

Articolul 2

În disputele între mai mult de două părți contractante, părțile ce sunt în litigiu cu interes comun vor numi membrii comisiei de conciliere prin partea lor de comun acord. Când două sau mai multe părți la litigiu au interese separate sau există un dezacord sau există dezacord în privința interesului comun, își vor numi membri în mod separat.

Articolul 3

Dacă în termen de două luni de la data solicitării de constituire a comisiei de conciliere toți membrii acesteia nu au fost desemnați de către părțile în litigiu, atunci directorul general al FAO va proceda, la cererea părții care a inițiat solicitarea, la desemnarea acestora într-un termen nou, de două luni.

Articolul 4

Dacă președintele comisiei de conciliere nu a fost ales în termen de două luni de la numirea ultimului membru al acesteia, directorul general al FAO va desemna președintele, dacă i se va cere de către una dintre părțile aflate în litigiu, într-un termen nou, de două luni.

Articolul 5

Comisia de conciliere va adopta hotărârile sale cu majoritatea voturilor membrilor săi. Dacă părțile aflate în litigiu nu au convenit altfel, comisia de conciliere își va stabili propria procedură. Aceasta va adopta o propunere de soluționare a litigiului, pe care părțile o vor examina cu bună-credință.

Articolul 6

În caz de neînțelegere cu privire la competența comisiei de conciliere, aceasta din urmă va hotărî asupra competenței sale.

Prin prezenta confirm că textul alăturat este o traducere oficială de pe Tratatul internațional privind resursele genetice vegetale pentru alimentație și agricultură (Roma, 3 noiembrie 2001), copia certificată a căruia este depozitată la Arhiva Tratatelor a Ministerului Afacerilor Externe și Integrării Europene.

/ Dumitru SOCOLAN,
Șef al Direcției Generale Drept
Internațional a Ministerului Afacerilor
Externe și Integrării Europene al
Republicii Moldova